

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Non liceat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

honestate. Sanchez lib. 7. de matrimonio. disp. 46. n. 29. quòd, soluto matrimonio, privilegia recuperentur à Clerico, nam privatio ista privilegiorum uxorem ducenti Clerico decreta non est in pœnam, ita ut sit veluti depositio quædam, quòd statum alium, cumque incompatibilem, & repugnantem statui clericali, assumperit: ergò eo statu, veluti obice quodam remoto, per se redire possunt privilegia Clericorum, quandoquidem fundamentum privilegiorum, videlicet Ordo Clericalis, semper manet. Confirmatur ex *Clement. 1. de vita & honestate*, ubi similiter decernitur, si Clerici macellariorum, aut tabernariorum officium publicè, & personaliter exercent, atque tertio muniti ab Episcopo non desistant, si conjugati sint, ut privilegij Clericorum omnino priventur. sin autem non conjugati, privilegij priventur, duntaxat quoad bona, nisi in habitu laicali incedant, tunc etiam quoad personas privilegia clericalia amittant, quamdiu ejusmodi officij institerint, *ut Gl. ait*; recuperabunt igitur privilegium, si desistant. Videri potest *Sylvest. V. Clericus 3. q. 5.*

Quæritur secundò. Num Clerico conjugato, qui monogamus est, & virginem duxit, atque Ecclesiæ servit, negotiatio permitti possit, ita ut privilegio Canonis, & fori Ecclesiastici, nihilominus gaudeat. Negat hic *Ioan. Andr. n. 3. Dominicus còl. ult. Imola in c. Ioann. n. 6. hoc tit. argum. ejus textus*, ubi dicitur, quòd tonsura secularia exercentis, in vituperium Clerici tendat. Sed probabilius affirmat *Franciscus hic S. & cum. n. 5. Sylv. loco cit. q. 3. Covar. in pract. q. 9. c. 31. n. 8. Sanchez n. 26.* Probatur. Quia de Clericis conjugatis in omnibus judicari debet, sicuti de Laicis, præter casus jure expressos: atqui in Jure Canonico nullibi reperitur expressum, quòd Clerici conjugati negotiationem exercere non debeant: ergò ijs permittenda est, sicuti Laicis. *Ad c. Ioannes* Respondeo, sermonem ibi esse de Clericis, qui absolute Clericalem statum & conversationem tenent, & ideo turpe est, si secularibus negotijs se immisceant; hic autem loquimur de Clericis, qui conjugati sunt, & ita multum ad statum Laicalem desciverunt, quos proinde secularia negotia & negotiationes non dedecent.

TITULUS IV.

DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS IN ECCLESIA VEL PRÆBENDA.

CAPITULUM I.

Non liceat.

PARAPHRASIS.

Episcopus non potest relicta Diœcesi suâ ad alium Episcopatum transire, nam talis transitus non nisi ex arrogantia, & plura habendi desiderio procedit; quandoquidem nullus inventus est, qui à civitate majorè ad minorem transierit; sumptum est *ex concilio generali Sardiniensi sub Julio I. can. 1. tom. 1. Concil.*

E

Notan-

Materia ista affinis est ijs, quæ superioribus titulis de Clericis dicta sunt, siquidem ad vitam & honestatem Clericorum pertinet, non tantum, ut in vestitu, tonsurâ, & victu moderationem ac decorem servent, à mulierum familiaritate abstineant, & continentem vivant, de quibus in superioribus dictum; sed etiam ut in beneficiorum suorum titulis, atque Ecclesijs resident, atque officium debitum præstent.

NOtandum. Episcopus propriâ auctoritate non potest deserere Ecclesiam, seu Episcopatum suum, & alium acceptare. De hoc agitur *in lib. 1. Decretalium de translatione Episcopi*, ad quem locum capitulum istud potius, quam huc pertinet.

CAPITULUM II.

Ex Gestis.

PARAPHRASIS.

Anastasius Presbyter Cardinalis tituli S. Marcelli quinque annis ab Ecclesia sua se absentavit in alienis terris moratus, & quamvis à Leone IV. Pontifice, ter vel quater revocatus esset, tamen venire pertinaciter recusavit, ea propter Pontifex eum excommunicavit; & cum necdum resipiscere vellet, in Concilio Romano Anno 853. sub Lothario & Ludovico filio Imperat. cum sexaginta septem Episcopis congregato, deposuit, hac prolata sententiâ: Anastasium jam nuper excommunicatum presbyterum tituli S. Marcelli, qui propriam parochiam relinquens in alienâ per multa tempora nititur immorari, à Sacerdotali ministerio modis omnibus removeamus, ita ut locum restitutionis nunquam inveniat. Videri potest Baron. in eundem annum. n. 35. & Tom. 3. p. 1. f. 2. Conciliorum Colonienſium fol. 92.

SUMMARIUM.

1. Curati beneficiati strictius ad residendum in suo beneficio obligati, quam alij, sub excommunicationis pœna ad residendum adigi possunt, juxta antiquos canones, & si non resipuerint, privari etiam & deponi à suis beneficijs possunt.
2. Lex pœnalis in privatione consistens, ante sententiam declaratoriam criminis etiam obligat.
3. Explicatur pluribus Tridentina constitutio, de pœna non residentium.

NOtandum. Qui curatum beneficium obtinent, strictius, quam alij beneficiarij, obligantur ad residentiam personalem; quam ob rem secundum canones antiquos sub excommunicationis pœnâ adigi possunt ad residendum, & curam sibi commissi gregis gerendam, *juxta can. 16. concily primi Nyceni*; aut si contumacia hominis resipiscere, ac redire nolentis, exposcere videatur, privationis vel depositionis perpetuæ pœna irrogari potest, uti hic apparet, & *in Concilio Antiocheno tertio can. 3.* neque discrepat *Trident. sess. 6. c. 1. de reformatione.* ubi de ijs, qui Ecclesiæ Cathedrali præsumt, decernitur, si absque justis & rationabilibus causis per sex continuos menses, extra suam Diœcesin morando, abfuerint, quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus applicandorum, privationis pœnam ipso Jure incurrant; sin per alios sex menses absint, aliam quartam partem similiter applicandam amittant; crescente verò contumacia, qui absens permanet, Romano Pontifici denunciandus sit. Et *in sess. 23. c. 1. de reformatione* habetur. Si Cathedrali Ecclesiæ cuicumque præsidens, ultra duos aut summum tres menses (seclusâ necessitate, siue causa rationabili, eaque notoriâ, vel à superiore in scriptis approbandâ) abfuerit, pro rata temporis absentia fructus suos non faciat, sed ij fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus debeant applicari, eademque similiter de parochis, & quibuscunque inferioribus curatis intelligenda esse dicitur; quare & ipsi si ultra bimestre tempus abfuerint (nisi ex causa gravi longius absentia tempus ab Episcopo suo impetraverint) fructuum restitutionem facere tenentur, & ad id ab Episcopo compelli possunt. Præterea adjungitur, quòd si per edictum citati (parochi) etiam non personaliter contumaces fuerint, vult Synodus liberum esse Ordinarijs per censuras Ecclesiasticas, sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliâque Juris remedia etiam usque ad privationem compellere.

Corolla-